

College van B&W

Datum	30 maart 2023
Zaaknummer	2023-269890
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling 5.1.2e
Portefeuillehouder	5.1.2e
Onderwerp	Opvanglocatie alleenstaande minderjarige vluchtelingen Fletcher Hotel Paasberg

Besluit

1. Voordat de bestuursovereenkomst getekend kan worden dienen de organisatorische voorwaarden nader uitgewerkt te worden.

Inleiding

Op 6 oktober 2022 ontving u de brief 'capaciteit amv' van staatssecretaris van der Burg. De staatssecretaris roept colleges op extra opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv'ers) te realiseren. Landelijk is er een tekort aan opvanglocaties. Dat heeft onder meer tot gevolg tot bij het aanmeldcentrum in Ter Apel amv-ers soms buiten moeten overnachten. De staatssecretaris wil zo snel mogelijk een einde maken aan deze zeer onwenselijke situatie.

Naar aanleiding van deze brief hebben afgevaardigde collegeleden een bestuurlijk verkennend gesprek gevoerd met het Centraal Opvangorgaan Asielzoekers (COA) op 29 november 2022. In dit verkennend gesprek is gesproken over een opvanglocatie voor een langere periode. Het COA heeft uitgesproken bij voorkeur locaties te betrekken die minimaal 5 jaar beschikbaar zijn. Daaropvolgend heeft het college op 2 februari 2023 een bezoek gebracht aan een opvanglocatie in Zelhem voor amv'ers. Deze opvanglocatie is een locatie voor tijdelijke opvang van amv'ers. U heeft tijdens dit bezoek globaal gezien en gehoord wat er komt kijken bij een opvanglocatie. U heeft echter ook gehoord en gezien dat een opvanglocatie van tijdelijke aard andere faciliteiten en coördinatie vraagt dan een opvanglocatie van langdurige aard.

Op 28 maart 2023 ontving u van het COA een formeel verzoek voor opvang van amv'ers op locatie 'Fletcher Hotel Paasberg Lochem' vanaf 21 april 2023. Het hotel biedt de mogelijkheid 90 jongeren op te vangen tot en met zomer 2024. Voor het COA is dit een deeloplossing voor de tijdelijke locatie in Zelhem, die sluit op 20 april 2023.

In de bijlage bij dit advies staat een aantal aandachtspunten die bij de uitvoering van belang zijn.

Randvoorwaarden

Om tot goede contractering van de bestuursovereenkomst te komen zijn er een aantal randvoorwaarden:

- De impact op organisatorische activiteiten dient nader onderzocht te worden
- Bij opvang van meer dan 45 jongeren is het rand voorwaardelijk dat eerst onderwijs en vervoer naar onderwijs is georganiseerd.
- De impact op het zorglandschap dient onderzocht te worden. De lokale huisartsen worden niet belast met zorgtaken voor amv'ers.
- Voordat er gebruik wordt gemaakt van Jeugdhulp is afgewogen welke consequentie dit heeft voor het huidige jeugdzorglandschap
- De financiële impact op de organisatie dient uitgezocht te worden

Deze randvoorwaarden zijn niet limitatief.

Beoogd maatschappelijk effect

Er zijn onvoldoende opvanglocaties in Nederland voor asielzoekers. Ter Apel heeft 55 plekken beschikbaar voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Meer kinderen in de leeftijd van 14 tot 17 jaar hebben een plek nodig. Zij zijn gevlucht voor oorlog en geweld en kunnen door het gebrek aan voldoende opvangplekken in Nederland geen rust en veiligheid vinden. Door plek te bieden aan 90 jongeren draagt het college bij aan een deeloplossing van de uitdagingen die de asielketen kent.

Argumenten

1.1 Fletcher Hotel Paasberg biedt de mogelijkheid 90 amv'ers op te vangen.

Fletcher Hotel Paasberg is gelegen in de kern Lochem, waar faciliteiten nabij zijn. Plek bieden aan 90 amv'ers draagt substantieel bij aan het tekort van opvangplekken. Het COA zoekt doorgaans naar locaties waar 50 tot 80 amv'ers opgevangen kunnen worden.

1.2 Fletcher Hotel Paasberg is vanaf 21 april beschikbaar tot in ieder geval zomer 2024.

Fletcher Hotel Paasberg is in ieder geval voor 15 maanden beschikbaar voor opvang van amv'ers. Fletcher Hotel Paasberg en COA zijn daarover in gesprek. Ze hanteren in ieder geval een minimaal termijn van 6 maanden. In verband met maatschappelijke draagvlak en transparante communicatie adviseren we u geen termijnen te communiceren die korter zijn dan genoemde 15 maanden. En we adviseren u een eindtermijn af te spreken in de bestuursovereenkomst. In de praktijk blijken termijnen vaak verlengd te worden. De weerstand tegen verlenging kan veel onnodige tijd en energie kosten van de verschillende afdelingen die zich bezig houden met de opvang.

1.3 Het COA faciliteert zelf begeleiding en toezicht op de opvanglocatie.

Het is de verantwoordelijkheid van het COA dat zij zelf begeleiding en toezicht organiseren op de opvanglocaties. COA geeft aan dat de huidige begeleiders die in de Betteld de jongeren begeleiden, mee gaan naar de nieuwe opvanglocatie van de jongeren. Wanneer zij ruim voldoende personele bezetting hebben en een structureel dagprogramma vanaf de eerste opvang dag hebben, achten wij de kans klein dat de openbare orde verstoord zal worden. Goede personele bezetting draagt er tevens aan bij dat onze ketenpartner 'Politie' niet overvraagd zal worden. Zij hebben geen extra capaciteit beschikbaar.

1.4 De internationale schakelklas in Neede is op dit moment niet berekend op meer leerlingen en andere ISK's zitten ook vol.

Het COA heeft het verzoek neergelegd 90 jongeren op te vangen in de Paasberg. Dit betekent minimaal 45 jongeren extra die op korte termijn onderwijs nodig hebben. Mogelijk, maximaal, 90 jongeren. Dit is afhankelijk van de openingsdatum van de opvanglocatie in Rekken. Voor 45-90 extra jongeren is een extra fysieke ruimte en extra onderwijspersoneel in Neede nodig. Ook de omliggende ISK's in Zutphen en Deventer kunnen niet gemakkelijk zoveel extra jongeren opnemen.

Op dit moment zorgt de gemeente Berkelland voor de huisvesting van het ISK (in ieder geval tot de zomer 2024). In gesprek met schoolbestuur Portuur en de gemeente Berkelland moet worden bekeken wat daarin aan uitbreiding mogelijk is. Reële vraag is wel of we de gemeente Berkelland volledig kunnen laten opdraaien voor de huisvestingskosten van onze AMV'ers. Als we met schoolbestuur Portuur in gesprek gaan, dan zullen wij aangeven dat ze baat hebben bij een langere opvangperiode. Dit om onderwijspersoneel (baan)zekerheid te bieden. Personeel met NT2-achtergrond kan op dit moment overal aan de slag

Als onderwijs niet op korte termijn geregeld kan worden is er een concreet plan nodig voor dagbesteding van de jongeren die niet naar school kunnen.

1.5 bestuursovereenkomst tussen COA en gemeente legt nadere afspraken vast

In de overeen te komen bestuursovereenkomst worden gemaakte afspraken vastgelegd. In de overeenkomst staan afspraken over de duur van de opvang, de verantwoordelijkheden van het COA op het gebied van veiligheid en begeleiding, de eventuele ondersteuning van de gemeente.

Risico's en kanttekeningen

1.0 Opvangen van amv'ers in Hotel Paasberg is in strijd met de gebruiksregels van de bestemming 'Horeca' van bestemmingsplan 'Lochem-Oost'.

Binnen de horecabestemming is horeca toegestaan in de categorieën I en II van de 'Staat van Horeca-activiteiten' die hoort bij het bestemmingsplan.

Opvang van amv'ers past niet binnen toegestane horeca-activiteiten omdat het gaat om tijdelijke bewoning.

Wettelijk gezien bestaat de mogelijkheid om af te wijken van de gebruiksregels van het bestemmingsplan door het verlenen van een omgevingsvergunning. Nemen van een besluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders.

Met de kleine buitenplanse afwijking van het bestemmingsplan (ook wel de kruimelafwijking genoemd) wijzigt de bestemming niet. Met een omgevingsvergunning is ander gebruik van bouwwerken, eventueel in samenhang met bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten, en van bij die bouwwerken aansluitend terrein mogelijk te maken.¹

Bij de ontwikkeling/het plan moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. We moeten bij een te verlenen vergunning daarom onderbouwen waarom de noodzaak bestaat voor de afwijking.

De beslistermijn bij een aanvraag omgevingsvergunning is 8 weken. De termijn kan eenmalig verlengd worden met 6 weken.

Belanghebbenden kunnen bezwaar maken tegen het besluit op de aanvraag. Als een bezwaarmaker het niet eens is met het besluit op het bezwaarschrift kan deze beroep instellen en daarna hoger beroep.

Wanneer we de ruimtelijke procedure doorlopen, kan de opvang niet per 21 april gerealiseerd worden. De kans op bezwaar tegen een verleend besluit is reëel. Bezwaar en beroep vertraagt het proces van plaatsing.

2.0 Snel realiseren van een opvanglocatie kan ten koste gaan van maatschappelijk draagvlak.

Snel realiseren van een opvanglocatie lost een acuut probleem op. Dit kan echter leiden tot een verminderd maatschappelijk draagvlak. Er is onvoldoende tijd om belanghebbenden (omwonenden en ketenpartners) zorgvuldig mee te nemen in de realisatie van opvang op deze locatie.

3.0 Personele schaarste kan betekenen dat het COA een (groter) beroep doet op de gemeente.

Het COA is verantwoordelijk voor de beveiliging en ondersteuning van de Amv'ers. Het kan zijn dat als er sprake is van personele schaarste het COA een beroep doet op inzet van de gemeente. Wanneer daarvan sprake is moet dan bezien worden op welke wijze de gemeente en haar ketenpartners daarin dan een bijdrage kunnen leveren.

4.0 Het COA heeft andere partijen, zoals gemeente en ketenpartners, nodig voor het operationeel houden en rustig houden van de opvanglocatie.

Om tot een opvanglocatie te komen is draagvlak nodig vanuit de omgeving. We adviseren daarom dat het COA een meldpunt organiseert waar zich met hun zorgen en vragen kunnen melden. Daarnaast adviseren wij dat het COA een begeleidingsgroep opricht die bestaat uit hun eigen aanspreekpunt, operationeel verantwoordelijke van de locatie, ketenpartners en een gemeentelijk aanspreekpunt. Lijnen dienen kort te zijn. Het moet duidelijk zijn aan wie welke vraag gesteld kan worden, antwoorden moeten snel gegeven kunnen.

5.0 De internationale schakelklas in Neede is berekend op het huidige leerlingenaantal.

Het COA heeft het verzoek neergelegd 90 jongeren op te vangen in de Paasberg. Dit betekent minimaal 45 jongeren extra die onderwijs nodig hebben. Mogelijk, maximaal 90 jongeren. Dit is

---

¹ Verlenen van de omgevingsvergunning is, wettelijk gezien, mogelijk op grond van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2^e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in combinatie met artikel 4, onderdeel 9 van Bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht.

afhankelijk van openingsdatum van de opvanglocatie in Rekken. Het ISK kan op korte termijn geen extra leerkrachten leveren. Dit betekent: Als er meer dan 45 jongeren in de Paasbergverblijven, moet er een duidelijk plan liggen hoe de dagbesteding van deze jongeren eruit ziet. Tot het moment dat zij onderwijs kunnen volgen. We adviseren het college bestuurlijk in gesprek te gaan met de onderwijsinstelling voor het realiseren van extra onderwijspersoneel. Zij zullen baat hebben bij een langere opvangperiode, omdat zij hun personeel dan meer zekerheid kunnen bieden.

Integraal

Er is afgestemd met:

- beleidsterrein Onderwijs
- afdeling 't Baken
- beleidsterrein integrale veiligheid
- Politie
- team Ruimtelijke ontwikkeling van afdeling Ruimte
- team Communicatie van afdeling Bestuur en organisatie

Communicatie/ burgerparticipatie

Er heeft nu nog geen burgerparticipatie plaatsgevonden. Communicatie adviseert een goed communicatieplan waar het COA duidelijk gepositioneerd wordt.

Voor het draagvlak is het zorgvuldigheid geboden.

We adviseren het college ter overweging mee te nemen dat we een bewonersavond kunnen organiseren waar we samen met het COA het besluit communiceren. De ervaring bij andere gemeenten leert dat dit een deel van de zorgen wegneemt.

Uitvoering

De uitvoering is nog niet betrokken, gezien de vertrouwelijke status. Wanneer u besluit tot opvang komt er een uitvoeringsplan. In de bijlage bij dit advies staat een aantal aspecten die bij de uitvoering van belang is.

Bijlage

Ruimtelijke oriëntatie

Fletcher Hotel de Paasberg ligt in het zuiden van de kern Lochem, in een waterwingebied. Het is een fietsroute voor kinderen die naar het Staring College gaan. Het hotel ligt in een parkachtige omgeving waar veel wandelaars gebruik van maken. De afstand tot het centrum van Lochem bedraagt ongeveer 2 km. De bestemming van deze locatie is 'horeca'.

Veiligheid

Het COA is eerst verantwoordelijke voor de veiligheid binnen de opvanglocatie. Buiten in de openbare ruimte kunnen zij een beroep doen op de politie. Het is essentieel dat er goede afstemming is tussen COA en politie hierover. Vaste aanspreekpunten over en weer.

Met betrekking tot veiligheidsgevoel in de buurt is het aan te bevelen om een begeleidingsgroep in te stellen. In deze begeleidingsgroep zitten vertegenwoordigers van het COA, politie, gemeente, buurtbewoners, etc. Deze begeleidingsgroep komt regelmatig bij elkaar (in het begin net zo vaak als behoefte is vanuit één van de partners) om het reilen en zeilen (positief en negatief) te bespreken en waar nodig actie uit te zetten. Ook is het aan te bevelen om een vast telefoonnummer te hebben voor buurtbewoners en gemeente. Bij voorkeur ook 24/7 bereikbaar.

Onderwijs

Op dit moment gaan de jongeren die bij opvanglocatie de Betteld verblijven naar de ISK-locatie in Neede. Deze locatie is oorspronkelijk tijdelijk opgericht voor jongeren uit Oekraïne. De gesprekken om hier een structurele voorziening, toegankelijk voor de doelgroepen asielzoekers, statushouders en Oekraïners, van te maken lopen op dit moment. De huidige ISK-locatie is beschikbaar tot de zomer van 2024. Voor de tijdelijkheid zijn de jongeren vanaf de Betteld al wel opgevangen. Als jongeren vanaf de Betteld komen kunnen zij waarschijnlijk naar de ISK-locatie in Neede blijven gaan. Meer jongeren betekent dat extra fysieke ruimte en extra inzet van onderwijspersoneel nodig is. Het COA wil daarin meedenken door bijvoorbeeld gepensioneerde onderwijzers in te zetten.

Zorg

Het COA werkt met een eigen team van artsen. Zij werken samen met de lokale huisartsenpost. Zij zijn aanwezig op ieder AZC. Jongeren kunnen hier ook gebruik van maken. Voor de Paasberg is nog onduidelijk hoe het zorglandschap eruit gaat zien. Amv'ers kunnen gebruik maken van de Jeugdwet indien nodig. We kunnen nu niet overzien wat zij daadwerkelijk aan hulp en ondersteuning vanuit de Jeugdwet nodig hebben.

Communicatie

Zorgvuldige, eerlijke en transparante communicatie is van belang om belanghebbenden mee te nemen in de ontwikkelingen rondom het realiseren van een opvanglocatie. Vaak zijn er zorgen en emoties. De ervaring in andere gemeenten leert dat die met een informatiebijeenkomst en in te stellen klankbordgroep grotendeels weg te nemen zijn. Daarbij moet rekening gehouden worden met de eerdere opvang van Oekraïners in dezelfde buurt en de weerstand uit de buurt tegen het idee om in hetzelfde gebied tijdelijke wooneenheden te realiseren.

Er vindt overleg plaats met gemeenten die op korte termijn een soortgelijke opvang hebben geopend. Een communicatie-draaiboek biedt houvast in snelle communicatie in een korte periode.

Ook is er overleg met COA. COA heeft veel ervaring en kan ons voorzien van draaiboeken, templates, en werkt mee in de communicatie richting de pers. De communicatie richting inwoners is volgens COA primair een taak van de gemeente. De ervaring met de opening van Oekraïne-locaties geeft ons hiervoor voldoende middelen en handvatten om snel te kunnen schakelen.

Samenwerking COA en ketenpartners

Goede samenwerkingsafspraken met het COA en ketenpartners is van belang. De lijnen moeten kort zijn en wie aanspreekpunt is waarvoor moet helder zijn.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1